

מסורת הש"ס

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

ק"ו

עין משפט
נר מצוה

א [ש"ע] ח"פ סי' קט
ס"א (נ):
צ"ב ב"מ פ"י מהלכות
יטרי המורה ס"ד ד:
צ"ב ב"מ פ"י מהלכות
מ"ה ה"א ס"א פ"ג
מ"ה ס"ד ח"פ סי' קט

גליון הש"ס

ח"פ סי' קט
ד"ה שיעורים וכו'
ועוד דאמרינן במדרש
וכו' נחמ' מוסרי' ע"פ
הלכה י"א ויורדל' ע"פ
דעת ה"א:

רבינו חננאל

ענין הללויה כס"י ירד
דבור אחד הוא. ח"פ
ירדית נחלק לשנים לשיכר
יד יד חול יד קדש.
אמר ר' יהושע בן לוי
בעשרה דברים נאמר
ספר חלום. בצנצנת בנצנ
במשכיל במזמור בשיר
באשרי בחללה בחוללה
בדורא בחללה בגדול
שבכלל הללויה כס"ל שס
ושבח בכת אחת. ח"פ
שבחורה משה ח"פ
אמרוהו בשעה ששברו על
הים. הלל ה' הללויה
הללו עבדי ה' נביאים
תקנוהו שיהו אמרוהו על
כל פרק ועל כל צרה
שנאמין ממנה וכו'. ר"ס
אמר כל שירות שבחיהם
דוד אמר בן דוד וכו' פסל
פסח עומד בבכי וישראל
אמרוהו שירה ופשוטה
היא. תניא כל שיר האמור
בחלום בלשון ויחיד דוד
אמר בפני עצמו, וכל
האמור בלשון רבים כנגד
עצמו אמר. וכל האמור
בצנצנת בנצנ, לעשר
לכבוד. וכל האמור במשכיל
על ידי תורגמן אמר. וכל
האמור לרוב מוסרי, שרתה
שכינה עליו ואחר כך
מוסרי. וכל האמור מוסרי
לרוב, אמר שירה ואח"כ
שרתה עליו שכינה, ללמדך
שאין השכינה חלה לא
מתוך עצבות וכו'. עד
אלא מתוך שמחה שאין
ועתה קח לי מגנן וכו'.

וכן הלכה וכן (ליוס)
(חלום) טוב. ואשקנא
כי הא דרבא מקמי
לפתח כששפחה הרה
אמר מילתא דבריותא
קמי רבנן לבדוהי לביה.
והדר הוה יתיב באיפתא
ופתח בשמחה. וכל
שכן תלמידי דלא ליתבי
אלא באיפתא. ח"פ רבי
אליעזר אמר הלל זה
משה וישראל אמרוהו
בשעה שעמד עליהם
פרעה אמר הן לא לנו,
משיכה רות הקדש למעני
למעני אעשה. ר' יהושע
אמר יהושע וישראל
אמרוהו וכו'. ר' אליעזר
המודעי אמר בדורה וברק
אמרוהו ב"ר. ר' אליעזר בן
עזריה אמר חנינה מישאל
תעזיבה אמרוהו ב"ר.
יוסי הגלילי אמר מרדכי
ואסתר אמרוהו. וחכמים
אמרוהו נביאים שביניהם
תקנוהו שיהו אמרוהו אותו
על כל פרק ופרק ועל כל
צרה וצרה שחבטו עליהן
ולכשנאמין אמרוהו אותו
על גאולתן.

סנ"ה עד היכן אמר
ב"ה אמר עד חלמיש
למעני מים והלכה
כב"ה.

אח"כ ה"א. כלומר תיבה אחת היא ואין התיבה נחלקת לשנים: הללו כנגד גימטא. כסוף שיטה ויה תחלת שיטה האחרת: שיר שפסח. ח"פ יסיר מש"ס: ועל כל צרה שלא כסא עליהם. לישא מעליה הוה דנקט כלומר שאם חס ושלוס תבוא לרה עליהן וישעו ממנה חומרים אותו על גאולתן כגון חנוכה: כל פסלות. כל חומרים הפותחים בתפלה כגון תפלה לעני כי יעטוף (תהלים קנ): אפשר ישראל שותפין א"ס פסחיהן. מילתא מלריס ועד דוד ולא אמרו עליו הלל: ד"א פסלו של מיכה עומד. ימי דוד צבאי באותו מקום וישראל חומרים

ה"ג שיעורים בבית ה'

בבית ה'

אח"כ חסדא א"ר יוחנן הללויה וכסיה וירידיה אחת הן רב אמר כסיה ומרחביה אחת הן ר"ב. אמר מרחביה כלכד איבעיא להו מרחב יה לרב חסדא מאי תיקו איבעיא להו ירדיה לרב מאי ת"ש דאמר רב ירדיה נחלק לשנים לפיכך ירד חול יה קודש איבעיא להו הללויה לרב מאי ת"ש דאמר רב חזינא תילי דבי חביבא דכתיב בהו הללו גימטא ויה גימטא גימטא ופליגא דריב"ל דאמר ריב"ל מאי הללויה הללויה בהלולים הרבה ופליגא ירדיה אירדיה דאמר ריב"ל בעשרה מאמרות של שבח נאמר ספר תהלים בניצוח בנגון במשכיל במזמור בשיר באשרי בתהלה בתפלה בהודאה בהללויה גדול מכולן הללויה שכולל שם ושבת בבית אחת אמר רב יהודה אמר שמואל שיר שבתורה משה וישראל אמרוהו בשעה שעלו מן הים והלל לו מי אמרו נביאים שביניהן תקנו להן לישראל שיהו אמרוהו אותו על כל פרק ופרק ועל כל צרה וצרה שלא תבא עליהן ולכשנאמין אמרוהו אותו על גאולתן תניא היה ר"מ אמר כל תושבחות האמורות בספר תהלים כלן דוד אמרן שנאמר יכלו תפלות דוד בן ישי אל תיקרי כלו אלא כל אלו הלל זה מי אמרו רבי יוסי אמר אלעזר בני אמר משה וישראל אמרוהו בשעה שעלו מן הים וחלוקין עליו חביריו לומר שדוד אמרו ונראין דבריו מדבריהן אפשר ישראל שחטו את פסחיהן וגמלו לולביהן ולא אמרו שירה ד"א פסלו של מיכה עומד בבכי וישראל אמרוהו את ההלל: ת"ר כל שירות ותושבחות שאמר דוד כס"פ תהלים ר"א אמר כנגד עצמו אמר רבי יהושע אמר כנגד ציבור אמר וחס"כ יש מהן כנגד ציבור ויש מהן כנגד עצמו האמורות בלשון יחיד כנגד עצמו האמורות בלשון רבים כנגד ציבור ניצוח וניגון לעתיד לבא משכיל על ידי תורגמן לרוב מוסרי מלמד ששרתה עליו שכינה ואחר כך אמר שירה מוסרי לרוב מלמד שאמר שירה ואחר כך שרתה עליו שכינה ¹²ללמדך שאין השכינה שורה לא מתוך עצלות ולא מתוך עצבות ולא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך דברים בטלים אלא מתוך דבר שמחה של מצוה שנאמר ועתה קח לי מגנן ויהיה כנגן המנגן ותהי עלי יד ה' אמר רב יהודה אמר רב וכן לדבר הלכה אמר רב נחמן וכן לחלום טוב איני והאמר רב גידל אמר רב כל ת"ח הוישב לפני רבו ואין שפחותיו נוטפות מר תכנינה שניאמר לי שפחותיו שושנים נוטפות מור עובר ¹³אל תקרי שושנים אלא שושנים אל

תקרי מור עובר אלא מור עבר לא קשיא הא ברבא הא בתלמידא ואי בעית אימא הא והא ברבא ולא קשיא הא מוקמי דפתח והא לבתר דפתח כי הא דרבה מוקמי דפתח והו לרבנן אמר מילתא דבריותא וברחו רבנן ולכסוף יתיב באימתא ופתח בשמעתא ת"ר הלל זה מי אמרו ר"א אמר משה וישראל אמרוהו בשעה שעמדו על הים הם אמרו לא לנו ה' לא לנו משיבה רוח הקודש ואמרה להן ¹⁴למעני למעני אעשה רבי יהודה אמר יהושע וישראל אמרוהו בשעה שעמדו עליהם סיסרא הם אמרו לא לנו ומשיבה וכו' רבי אליעזר המודעי אמר דבורה וברק אמרוהו בשעה שעמד עליהם סיסרא הם אמרו לא לנו ורוח הקודש משיבה ואומרת להם למעני למעני אעשה ר' אליעזר בן עזריה אמר חזקיה וסיעתו אמרוהו בשעה שעמד עליהם סנחריב הם אמרו לא לנו ומשיבה וכו' רבי עקיבא אמר חנניה מישאל ועזריה אמרוהו בשעה שעמד עליהם נבוכדנצר הרשע הם אמרו לא לנו ומשיבה וכו' רבי יוסי הגלילי אמר מרדכי ואסתר אמרוהו בשעה שעמד עליהם המן הרשע הם אמרו לא לנו ומשיבה וכו' וחכמים אמרוהו נביאים שביניהן תיקנו להם לישראל שיהו אמרוהו אותו על כל פרק ופרק ועל כל צרה וצרה שלא תבא עליהם לישראל ולכשנאמין אמרוהו אותו על גאולתן: אמר רב חסדא הללויה סוף פירקא רבה בר רב הונא אמר הללויה ריש פירקא אמר רב חסדא חזינא להו תילי דבי רב חנין בר רב דכתיב בהו הללויה באמצע פירקא אלמא מספקא ליה אמר רב חנין בר רבא הכל מודים בתהלת ה' ידבר פי ויבדך כל בשר שם קדשו לעולם ועד (הללויה) הללויה דבתריה ריש פירקא רישע יראה וכעם שניו ירחק ונמס תאות רשעים תאבד הללויה דבתריה ריש פירקא ושעומדים בבית ה' הללויה דבתריה ריש פירקא קרא מוסיפין אף את אלו ¹⁵מנחל בדרך ישתה על בן ירים ראש הללויה דבתריה ריש פירקא ¹⁶ראשית חכמה יראה ה' שכל טוב לכל עושיהם הללויה דבתריה ריש פירקא נימא כתנאי ¹⁷עד היכן הוא אמר בית שמאי אמרוהו עד ¹⁸אם הבנים שמחה ובית הלל אמרוהו עד ¹⁹לא לנו ה' לא לנו הוא אמר בית שמאי אמרוהו עד ²⁰בצאת ישראל ממצרים ובית הלל אמרוהו עד ²¹לא לנו ה' לא לנו

מאי

6) וינסת רש"י ויחייט
פיר מיה דמקט פסח
ר"ה פ"ה: 3) לעיל ה"ה:
8) שם: 9) ע"ש (נכרית)
10) שם: 11) שם: 12) שם:
13) שם: 14) שם: 15) שם:
16) שם: 17) שם: 18) שם:
19) שם: 20) שם: 21) שם:

תורה אור השלם

1. כלי תפלות דוד בן
ישי.
2. ועתה קח לי מגנן
ויהיה כנגן המנגן ותהי
עלי יד ה'.

מלכים ב' 3 ו
לחן בעצונת השם
מגילות
שפחותיו שושנים
מור עבר.

שיר השירים י"ג
4. לא לנו ה' לא לנו כי
לשמך הן כבוד על
חסדך על אמונה.

תהלים קסא
5. למעני למעני אעשה
כי ארץ יגל וכו' וכו'
לאמר לא אתה.

ישעיהו ס"ח
6. תהלת ה' ידבר פי
בדבר כל בשר שם קדשו
לעולם ועד.

תהלים קסא
7. רשע יראה ויבס
שני ירחק ונמס תאות
רשעים וכו'.

תהלים קי"ב
8. שעומדים בבית ה'
בבית ה' אלמנה:
תהלים קל"ב
9. מנחל בדרך ישתה
על בן ירים ראש:

תהלים ק"ד
10. ראשית חכמה יראה
ה' שכל טוב לכל עושיהם
תהלתו נקמה קדש:

תהלים קי"א
11. מושיבי עקרת הבית
אם הבנים שמחה הללו
תהלים קי"ט
12. הדפסי העור אגם
קום תלמיש למעני

קום: תהלים ק"ח
13. בצאת ישראל
ממצרים בית יעקב מימם
לעז: תהלים ק"ד
14. לא לנו ה' לא לנו כי
לשמך הן כבוד על
חסדך על אמונה:

תהלים קסא

מוסף רש"י

אפשר ישראל שחטו
את פסחיהן ונטלו את
לולביהן ולא אמרו
שירה. דמין דכר משה
הוא ענין הלל ויחייט וכו'.
ולא מתוך שחוק. שחוק
ממם, שאין דעת שחוק
מושגת ע"י ואשלי אית
ט לון מכל מקום אן
ט יסיד (שם 7). ולא
מתוך קלות ראש. ולא
(שם 8). וכן לחלום
ענין הכנסת כלה משה.
קח לי מגנן. משה הוא
לשירות עליו שכינה (שם 9).
וכן לדבר הלכה. נחמ' דכתיבה
כרסא (שם 10). וכן לחלום
טוב. א"ס כל לשון מתוך
שמחה מלחן ל' מלם
טוב (שם 11). נטפות מר.
מירדות ממתת ח"מ (שם 12).
וידברו רבנן. נספח (שם 13).
ממתת השמחה (שם 14).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones